

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

קרן ההסעות
גלגל ההצלה של ילדי ישראל!

חג סוכות

עלון מס' 20

בדרך הזמן

מקום זה יכול להיות מוקדש לזכות יקירכם!
לפרטים, פנו אלינו למייל: zaida@kerenh.org

מכשול ותקלה.
זכר לענני הכבוד, יושבים אנו בסוכות - "למען ידעו דרתיכם", יכירו בגבורות ה' ויבטחו ביכולותיו האין סופיות שהוא המוליד ומביא ורק בו נמצא מבטח ומגן.
הקדמונים שאלו: מדוע חוגגים ומציגים מדי שנה את נס 'ענני הכבוד', ואלו את נסי ירידת המן מן השמים והוצאת המים מהסלע איננו מציגים בחג או ע"י פעלה אחרת?
רבנו החיד"א מבאר כי ענני הכבוד מראים לנו על חכה יתרה שהקב"ה אוהב אותנו. משל למה הדבר דומה: לאב שיצא עם בנו לדרך ארצה ומיגע. בדרך ממלא האב את חובתו הבסיסית ודואג לבנו למזון ושתייה. לאחר זמן רב שהולכים שניהם יחדיו, כשהאב שם לב לכה שרגלי בנו נחלשות, הוא נושא על כתפיו, וכשרואה שהשמש מכה על פניו, הוא פורש מעליו שמישה להקל מעליו. האב, מתוך אהבה

בין כל מועדי ישראל בולט באור מיוחד חג הסוכות. לאחר שזכינו להטהר ביום הכפורים יוצאים אנו, צחים ונקיים, אל הסוכות שמזכירות לנו את נסי יציאת מצרים.
שמחה מיחדת יש בחג הסוכות, בו נאמר הצווי "ושמחת בחגך והיית אה שמח". השמחה כוללת הלל ושמחה, מצות הקהל, מצות נסוה המים ושמחת בית השואבה.
בצאתנו ממצרים, לארה שנות ההליכה במדבר, זכינו לשלש מתנות טובות: אכלנו מן - לחם מן השמים, שירד לאבותינו דבר יום ביומו. שתינו מי באר - מים שיצאו מצור חלמיש שהתגלגל עמנו כל ארבעים השנה במדבר היבש והצחיח. למן ולמי הבאר היו את כל הטעמים שאדם דמן! והקפנו ב'ענני הכבוד' - שהגנו עלינו מפני השרב וקשיי הדרך במדבר. העננים גהצו את בגדינו, שמרו עלינו מנחש, שרף ועקרב, ישרו את מסלול הליכתנו מגבעות וגאות, וישרו כל

ורגישות לבנו, טורח יותר על המדה.
המן ומי הבאר, הכרחיים היו. אף ענני הכבוד
הראו על אהבתו המיוחדת של ה' אלינו. ואת זאת
אנו מצינים בחג הסכות - "למען ידעו דרתיכם כי

בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם
מארץ מצרים".

בְּדֶרֶךְ הַמִּצְוָה

בוהר הקדוש נאמר כי שבעת האשפיוזין (אורחים)
באים להתארח בסכתנו בכל יום מימי החג:
אברהם יצחק ויעקב, משה, אהרן, יוסף ודוד. כל
אחד מהם, בתורו, מוביל את האחרים פנימה
ו"מארח" אותם בסכתנו. אבל זה לא קורה
מעצמו! בזה"ק נאמר כי בעמדם בפתח הסכה
הם מביטים פנימה ובודקים האם הבאנו אורחים,
עניים וחסרי בית, להתארח עמנו בשמחת הרגל.
כאשר רואים שלא הבאנו עניים, הם מסתובבים
והולכים!

בני-בית יש לי: עני, גר, יתום ואלמנה. "אם אתה
משמח את שלי - אני משמח את שלך!"
יש עניים בממון, בהם מצוה לתמוך ולסייע. ויש
גם עניים בדעת! משפחות שגרות בישובים
המרחקים מחיי תורה. ילדים וילדות שלא זכו
להבין ולהשכיל בתורה, כי רחוקה מהם הדרך
לבתי ספר תורניים ותלמודי תורה. אסור לנו
להשאיר אותם מחוץ לסכה הקדושה והטהורה!
מטלת עלינו החובה לפתח בעדם את דלת הסכה,
סכת השלום והאמונה, המגנה מכל סכנה רוחנית
האורבת במדבר הצחיח של ימינו.

רבנו השל"ה הקדוש כותב שגם מי שאינו יכול
להכניס בפעל עניים לסכתו, מתוך דחוק המקום
או סבות משפחתיות אחרות, יכול לצאת ידי חובת
מצוה זו ע"י שיתרם לפני החג לארגוני צדקה,
קפות חסד ובתי תמחוי, ובכך הוא ממנה אותם
ל"שליחים" שלו להכנסת האורחים והעניים לימי
החג. רבנו הפלא יועץ' אף מציע לומר בפיה: "אני
מפריש צדקה לכבוד אברהם אושפיוזא קדישא",
ביום השני יאמר: "לכבוד יצחק אושפיוזא", וכן
הלאה.

ג'רן ההסעות' היא הזרוע המבצעת של גדולי
ישראל שליט"א לדאג לילדים אלה! ההסעות
של הארגון, מסיעות מדי יום אלפי ילדים וילדות
למקום מבטחים תורני, אל בתי הספר של ה'חנוה'
העצמאי' - כמו ענני הכבוד שמסיעים מתוך הגנה
רוחנית, שם זוכים הילדים למזון רוחני ולשתיה
מבארה של תורה - לחם ומים שבהם כל הטעמים
שבעולם!

הצדיק הקדוש רבי חיים מצאנז, היה מפזר את
כספו לפני החג לעניים, יתומים ואלמנות,
עד שלא נותר לו כסף לרכוש קשויטים לסכתו.
התבטא הצדיק ואמר: "אורחים הם גוי הסכה
הטוב ביותר!"

נשמע את קריאתו של אבינו שבשמים הקורא
לעברנו: "אם אתה משמח את שלי - אני משמח
את שלך!" הדואג לבניו של מקום ומשקיע למען
חנוכם של ילדים אלו, יזכה להבטחה האלוהית:
"אני משמח את שלך". ויזכה לנחת יהודית מכל
ילדיו, שיהיו מגנים מ"שרב זרם ומטר" פוגעניים
הקמים בדורנו רח"ל. מדה כנגד מדה כפי
שמבטיחים צדיקי הדור.

בתורה נאמר על חג הסכות: "ושמחת בחגה אתה
ובנה ובתה ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום
והאלמנה אשר בשעריך". אמר הקב"ה: ארבעה
בני-בית יש לה: בנה בתה, עבדך ואמתך. וארבעה

רבוננו של עולם, "פרש עלינו סכת שלומה!" אני
עוזר לבניה, שמר אתה על בני!

בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה

שְׁהוּא 'מַחוּז לַמַּחְנֶה'!
רַבְּנוּ, בְּעַל הַשְּׁפֹת אֲמַת' מְלַמֵּד כִּי אַף הָעֲרֻבָה,
הַפְּחוּתָהּ בֵּין יְתֵר הַמִּינִים, כְּאֲשֶׁר אוֹגְדִים
וּמְצַרְפִּים אוֹתָהּ אֶל הָאֲחֵרִים, הִיא מִתְקַדְּשֶׁת
וּמִתְעַלָּה. וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, הוֹשַׁעְנָא רַבָּה – יוֹם
הַחַתּוּם, הִיא מִתְעַלָּה אַף מֵעַל הָאֲחֵרִים!
בַּיּוֹם זֶה, מְנִיחִים אֶת ד' הַמִּינִים וּמְמַשִּׁיכִים
לְהַתְפַּלֵּל רַק עִם הָעֲרֻבוֹת בְּיַדְנוּ! מִתְחַנְּנִים
לְה' וְאוֹמְרִים לְפָנָיו 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי בָּא
לְפָנֶיךָ עִם הַזְּכוֹת שֶׁל 'קְרוּב רְחוּקִים', הִנֵּה
הָעֲרֻבָה בְּיָדֶיךָ. בְּתַחֲלָה הִיְתָה אֲמָנָם 'לֵיל טַעַם
וְרִיח', אַךְ עַכְשָׁו – קְדוּשָׁה הִיא!
'קָרְו הַהֶסְעוֹת' אוֹגְדֵת 'עֲרֻבוֹת' וּמְקַרְבֶּת אוֹתָן
לְבַעֲלֵי הַתּוֹרָה וְהַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים. יְלָדִים
רַבִּים זוֹכִים לְהִתְאַגֵּד עִם עוֹלָם הַתּוֹרָה, עַל יְדֵי
שְׂמִיעִים אוֹתָם לְבֵית סֵפֶר תּוֹרְנֵי, וּבְהַמְשָׁךְ –
מְסִיעִים לְשִׁבְצָם בִּישִׁיבוֹת קְדוּשׁוֹת וְסְמִינָרִים,
עַד שֶׁהָעֲרֻבָה מִתְקַדְּשֶׁת וְסוֹפְגַת 'טַעַם וְרִיח'
מִשָּׁלָה. בְּקָרְו הַהֶסְעוֹת' זוֹכִים מִדֵּי שָׁנָה לְשִׁמּוּחַ
בְּנִשְׂוֵאֵי חֲתָנִים בְּנֵי תּוֹרָה עִם כָּלוֹת צְנוּעוֹת
וְחַסוּדוֹת, שְׁלוּלָה הַהֶסְעָה שֶׁהִבִּיָּאָה אוֹתָם
לְמָקוֹם תּוֹרָה, מִי יוֹדֵעַ אֵיזָה טַעַם וְרִיחַ הֵיוּ
סוֹפְגִים...
בְּעֲזָרְתָּהּ לְמַפְעֵל הַתּוֹרְנֵי הַעֲנֹק הַזֶּה תַעֲמֹד גַּם
אַתָּה בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה וְתִבְקַשׁ מִהַקֵּב"ה: "קוּל
מִבְּשָׂר מִבְּשָׂר וְאוֹמֵר". מִצַּפִּים אָנוּ לְפַעֲמֵי
מִשִּׁיחַ, וְיִהְיֶה בִישְׁרוֹן מְלֹךְ". מִתִּי? "בְּהִתְאַסֵּף
רֵאשִׁי עִם יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל!"

כָּל אֶחָד מֵאַרְבַּעַת-הַמִּינִים מְאַפְּיֵן בְּתַכּוּנוֹת
מִיְחָדוֹת, וְיַחַד הֵם מְסַמְּלִים אֶת עַם-יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁלְמוֹתוֹ.

אַתְרוֹג - יֵשׁ בּוֹ טַעַם (בְּהִיוֹתוֹ פָּרִי) וְגַם רִיחַ
טוֹב, **לוּלָב** - אֲמָנָם יֵשׁ בּוֹ טַעַם (פָּרִי הַתְּמָר),
אֶךְ רִיחַ אֵין לוֹ, **הַדָּס** - יֵשׁ בּוֹ רִיחַ אֶךְ אֵין לוֹ
טַעַם, וְ**עֲרֻבָה** - אֵין לָהּ לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ.
חֲלָקָה זוֹ מְסַמְּלֶת אֶת כָּל הַסּוּגִים שְׁבַע־
יִשְׂרָאֵל:

טַעַם וְרִיח - אֵלֶּה הַצְּדִיקִים, שֵׁישׁ בָּהֶם גַּם
תּוֹרָה וְגַם מַעֲשִׂים טוֹבִים.

טַעַם בְּלֵי רִיח - אֵלֶּה בְּעַלֵּי תּוֹרָה, שְׂאִינָם
עוֹסְקִים כָּל-כֶּף בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

רִיחַ בְּלֵי טַעַם - אֵלֶּה בְּעַלֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים, אֶךְ
אֵין בָּהֶם תּוֹרָה.

לֵיל טַעַם וְלֵיל רִיח - אֵלֶּה הַיְהוּדִים, שְׁלֹא
הִגִּיעוּ לְתּוֹרָה וְלֹא לְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

שְׂמָא תֵאמֵר: רוּצָה אֲנִי רַק אֶת בְּעַלֵּי הַתּוֹרָה
וּבְעַלֵּי הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים. אֵין רְצוֹנִי בְּמִי שְׂאִין
בוֹ תּוֹרָה אוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבּוֹדְאֵי שְׂאִינִי
רוּצָה שׁוּם קֶשֶׁר עִם מִי שְׂאִין בוֹ לֹא תּוֹרָה וְלֹא
מַעֲשִׂים טוֹבִים.

אוֹמֵרֶת לָךְ הַתּוֹרָה: בְּאַתְרוֹג בְּלִבְד אֵינָה יְכוּל
לְקַיֵּם אֶת הַמַּצְוָה! אַף לֹא בְּצִרוּף הַלוּלָב
וְהַדָּס. עָלֶיךָ לְקַחַת אֶתָּה גַּם אֶת הָעֲרֻבָה,
זוֹ שְׂאִין בָּהּ טַעַם וְאֵין בָּהּ רִיחַ, וְלְהַצְמִידָהּ
אֶל הַלוּלָב, הַהַדָּס וְהָאַתְרוֹג. רַק כְּאֲשֶׁר כָּל
הַסּוּגִים הִלְלוּ יְהוָה חִבּוּקִים וּמְאַחֲדִים - תּוּכַל
לְגַשֵּׁת אֶל הַבוֹרָא וּלְקַיֵּם אֶת הַמַּצְוָה. אֵין יְהוּדִי

בְּדֶרֶךְ הַמוֹעֵד

חששתי אולי יש לה בעיה פלשהיא, ולכן אף בן מלכים לא רצה אותה, ובלידת בְּרַרְהָ באתם אלי. אך ככל שעברו הימים, למדתי להפיר את אשתי – בת המלכה, ואני רואה את מעלותיה הרמות ואת אישיותה המיוחדת. עכשו מבין אני כמה שפר גורלי ואיזו זכות יש לי. לכן מבקש אני לעשות עוד חגיגת שמחה, כי עכשו אני מתחתן בלב שלם עם בתך ושמח בה שמחה מרבה ביותר!

אמר המגיד מדובנא: על פי זה יובן ענין 'שמחת תורה', הנה במתן תורה פנה הקב"ה עם התורה הקדושה לכל אמות העולם ושום אמה לא רצתה את התורה, רק עם ישראל הסכים לקבלה וזה היה ביום מתן תורה, חג השבועות. אך עם כל השמחה הזיה דאגה וחשש בעם ישראל אולי התורה קשה מדי עבורם, הרי שום אמה לא רצתה אותה! אך אחרי שעברו מספר חדשים בהם למדנו והבנו מהי התורה, כאותו בחור שהבין מי היא בתו של המלכה, חוגגים אנו כעת, ושמחים שמחה מרבה בשמחת התורה.

בכדי להפיר את מתיקותה של התורה, לחבר לאיכותה ולחיות את מיוחדותה – יש ללמד אותה בשמחה! באחד מבתי הננסות היה אדם שרקד בשמחת תורה, ספר התורה חבוק בזרועותיו, עיניו עצומות, ופניו זהרו באור יקרורות. שאלו אותו: מה אתה כל כך שמח? וכי תלמיד חכם אתה? האם אתה כל כך מחבר לתורה? השיב האיש: שמחתי היא לא על העבר אלא על העתיד! ברנעים אלה התבוננתי וקבלתי על עצמי "מכאן ואילך..."! בעזרת השם, השנה אקבע יותר עתים לתורה, אאזין יותר לשעורי תורה ואקדש את עצמי ואת בני ביתי בקדשת התורה. שמחת תורה, זהו זמן בו יכול כל אחד לפתח דף חדש ולחבר עוד יותר למתיקות התורה!

הצדיק רבי יעקב קרנין, המגיד מדובנא, היה מפרסם במשלו המפלאים. פעם נשאל: מדוע חוגגים את 'שמחת תורה' בסוף חג הסוכות? הרי בני-ישראל קבלו את התורה כבר בחג השבועות. מדוע מחפים עד הדיש זה כדי לשמח ולרקוד עם התורה?

וכהרגלו, השיב להם 'המגיד' באמצעות משל: משל למלכה גדולה שהיתה לו בת יחידה אשר אהב אותה אהבה גדולה ביותר. כאשר הגיעה לפרקה, החל המלכה לחשב מי יזכה להתחתן עם בתו. הצעו לה נסיכים ודוכסים, קצינים ואצילים, עתירי הון ובעלי אחוזות. אך הנסיכה דחתה את כל אלה. היא פנתה לאביה ובקשה ממנו: אבי היקר, איני רוצה להתחתן עם בני האצולה המלאים בגאווה ותאוה. בקשה אחת לי, ישלח אבי שליחים לכל ממלכתו לחפש אדם פשוט ונעים שהוא בעל מדות טובות. איני חפצה בחיי ראותנות ופאר, אלא בחיים שלווים ואמתיים.

חשב המלכה רבות ולבסוף הסכים עם בתו וכה עשה, שלח שליחים לכל ממלכתו לחפש את הטוב והמיחד שבכלם – כפי רצון בתו. ואכן, בכפר קטן נמצא בחור בעל מדות טובות, אציל רוח, דבורו נקי ועדין ומחשבתו טהורה וזכה. קרא לו המלכה ואמר לו: רוצה אני לתן לך את מחמד עיני, בתי היחידה.

הבחור לא האמין למשמע אוניו, אך התעשת ושמח שמחה מרבה. לאחר זמן, התחתן בשמחה ובכבוד עם בת המלכה.

לאחר כמה שבועות, בקש החתן לדבר עם המלכה שיחה אישית. המלכה היה סקרן לדעת מה רצון חתנו. לתדהמתו שומע שהחתן מבקש לעשות 'חתנה שניה' עם בתו, עוד משתה ועוד חגיגה. כעס המלכה על החתן:

האם לא הספיקה לך החתנה המפארת? השיב החתן והסביר למלכה: מלכי אהובי, דע לך! כשבאו להציע לי להתחתן עם הנסיכה

בְּדֶרֶךְ הַחֵידָה:

שְׂאֵלוֹת לְחַג הַסְּפּוֹת

מִדּוּעַ 'גּוֹמְרִים' אֶת הַהֵלֶל (הֵלֶל שְׁלֵם) בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִיָּמֵי חַג הַסְּפּוֹת, בְּשׁוֹנָה מִיָּמֵי חַג הַפֶּסַח?

מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שְׁנוּי הַסֶּפֶה (הַקְּשׁוּטִים) לֹא יִהְיוּ 'מְקַצָּה' לְאַרְךָ כֹּל יָמֵי הַחֵג?
אִיזוֹ תְּפִלָּה מִיְחַדָּת אוֹמְרִים בְּמוֹסָף שֶׁל יוֹם 'שְׁמִינֵי עֶצְרַת – שְׁמַחַת תּוֹרָה'?

שְׁלַחוּ לָנוּ לְמֵייל: zaida@kerenh.org.il אוּ לַפֶּקֶס 03-8004455
וְמִי שֶׁפֶתַר אֶת הַחֵידוֹת – נִפְרָסֵם אֶת הַשֵּׁם שְׁלוֹ עִם הַפְּתָרוֹן בְּעֶלּוֹן הַבָּא.

תְּשׁוּבוֹת לְשְׂאֵלוֹת בְּגִלְיוֹן יוֹם כְּפוּר

• מִדּוּעַ תּוֹקְעִים בְּתֵם תְּפִלַּת נְעִילָה?

בְּתֵם מַעֲמַד מִתֵּן תּוֹרָה שְׁמָעוּ קוֹל שׁוֹפֵר שְׁסִמֵּל עֲלִית הַשְּׂכִינָה וְסִיּוּם הָאֲרוּעַ הַקָּדוֹשׁ. גַּם אָנוּ תּוֹקְעִים בְּצֵאת יוֹם הַכְּפוּרִים לְרִמּוֹז עַל סִיּוּמוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ. וְטַעַם נוֹסֵף יֵשׁ כָּאן, שְׁלֹא אַחַר רוֹמְמוֹת הַיּוֹם מְעוֹרְרִים זְכוֹת שֶׁל תְּקִיעָה שֶׁתִּשְׁמַע עִם בּוֹא הַגּוֹאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ!

• מָה מִפְּטִירֵין בְּמִנְחָה שֶׁל יוֹם כְּפוּר, וּמִדּוּעַ?

מִפְּטִירֵין בְּסִפּוּר הַמִּפְּלָא שֶׁל יוֹנָה הַנְּבִיא שֶׁנִּשְׁלַח לְהַחְזִיר אֶת בְּנֵי נִינּוּה בְּתְשׁוּבָה. סִפּוּר זֶה מְלַמֵּד אוֹתֵנוּ שֶׁבְּכַח הַתְּשׁוּבָה לְקָרַע גִּזְרֵי דֵין, וְשֶׁלֹא נִתֵּן לְבָרַח מֵאֵת ה'!

הַפּוֹתְרִים: שְׁלֵמָה זֶאֵב ל. | א. ד. | מִתִּיהוּ י. | יַעֲקֹב כ. | אֲבִיגַדוֹר ה. | מוֹיִשֵׁי ה. | הִינְדָה א.

הַגְּלִיוֹן הַבֵּא יוֹפִיעַ אִי"ה לְקִרְאֵת שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית

מַעֲוִנִינִים לְהַנְצִיחַ אֶת הָעֶלּוֹן הַבֵּא לזְכוֹת יְקִירְכֶם?
צְרוּ אִתְּנוּ קֶשֶׁר בְּמֵייל: zaida@kerenh.org.il

רוֹצִים אֶת הָעֶלּוֹן אֲצִלְכֶם?

שְׁלַחוּ בַקְּשָׁה לְדוֹא"ל zaida@kerenh.org.il וְנִשְׁלַח אֲלֵיכֶם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5
הַתְּרוּמוֹת מוֹכְרוֹת לְצַרְכֵי מַס לְפִי סַעִיף 46 כְּמוֹ"כ נִיתֵן לְתֵרוֹם בְּקִלּוֹת וּבִמְהִירוֹת בְּכָל עֲמֻדוֹת "נֹדְדִים פְּלוֹס" בְּדַחְבֵי הָאָרֶץ